

Priemonės mažoms ir vidutinėms įmonėms: energijos vartojimo auditas ir efektyvumo didinimas

2025 m. gruodžio 3 d., trečiadienis, 10:00–12:00

**Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga**

Bendrai finansuojama Europos Sąjungos. Visa šiame tekste pateikiama informacija ir nuomonė yra tik autoriaus požiūris ir nei Europos Sąjunga, nei pagalbą teikianti institucija Europos klimato, infrastruktūros ir aplinkos vykdomoji agentūra (CINEA) nėra atsakingos už šios informacijos panaudojimą.

Darbotvarkė

Laikas	Tema	Pranešėjas
10:00–10:05	Įvadinis žodis	Aušra Kraujalytė-Piliuvienė , VšĮ Lietuvos energetikos agentūros (LEA) patarėja
10:05–10:20	Lietuvos ir šalių partnerių patirtis, įgyvendinant paramos mažoms ir vidutinėms įmonėms programas energijos vartojimo efektyvumo srityje	Ginta Samulienė , LEA Energijos vartojimo efektyvumo didinimo kompetencijų centro projektų vadovė
10:20–10:35	Priemonės „Privačių juridinių asmenų energijos vartojimo efektyvumo priemonių įgyvendinimas pagal energijos audito ataskaitas“ įgyvendinimas ir perspektyva	Jūratė Ramoškienė , APVA Žaliosios transformacijos departamento, Energinio taupumo projektų skyriaus programos vadovė
10:35–10:50	Priemonės „Energijos vartojimo efektyvumo didinimas įmonėse“ įgyvendinimas	Ričardas Raščiukas , Inovacijų agentūros Investicijų valdymo departamento, Verslo skatinimo skyriaus programų vadovas
10:50–11:05	Priemonės „Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lengvata pramonės įmonėms“ įgyvendinimas ir perspektyva	Ieva Černiauskienė , UAB Baltpool vyresnioji teisininkė
11:05–12:00	Diskusijos temos: – Ar Lietuvoje pakanka priemonių, skatinančių įmones savanoriškai siekti energijos vartojimo efektyvumo didinimo? – Kokios papildomos, be jau esamų, priemonės, programos galėtų būti taikomos? – Ar pakankamas valstybės institucijų vaidmuo, skatinant įmones savanoriškai siekti energijos vartojimo efektyvumo įmonėse? Diskusijos apibendrinimas.	Agnė Stonienė , LEA Energijos vartojimo efektyvumo didinimo kompetencijų centro analitikė, laikinai vykdanči centro vadovo funkcijas

Lietuvos ir šalių partnerių patirtis, įgyvendinant paramos mažoms ir vidutinėms įmonėms programas energijos vartojimo efektyvumo srityje

Ginta Samulienė

LEA Energijos vartojimo efektyvumo didinimo kompetencijų centro projektų vadovė

**Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga**

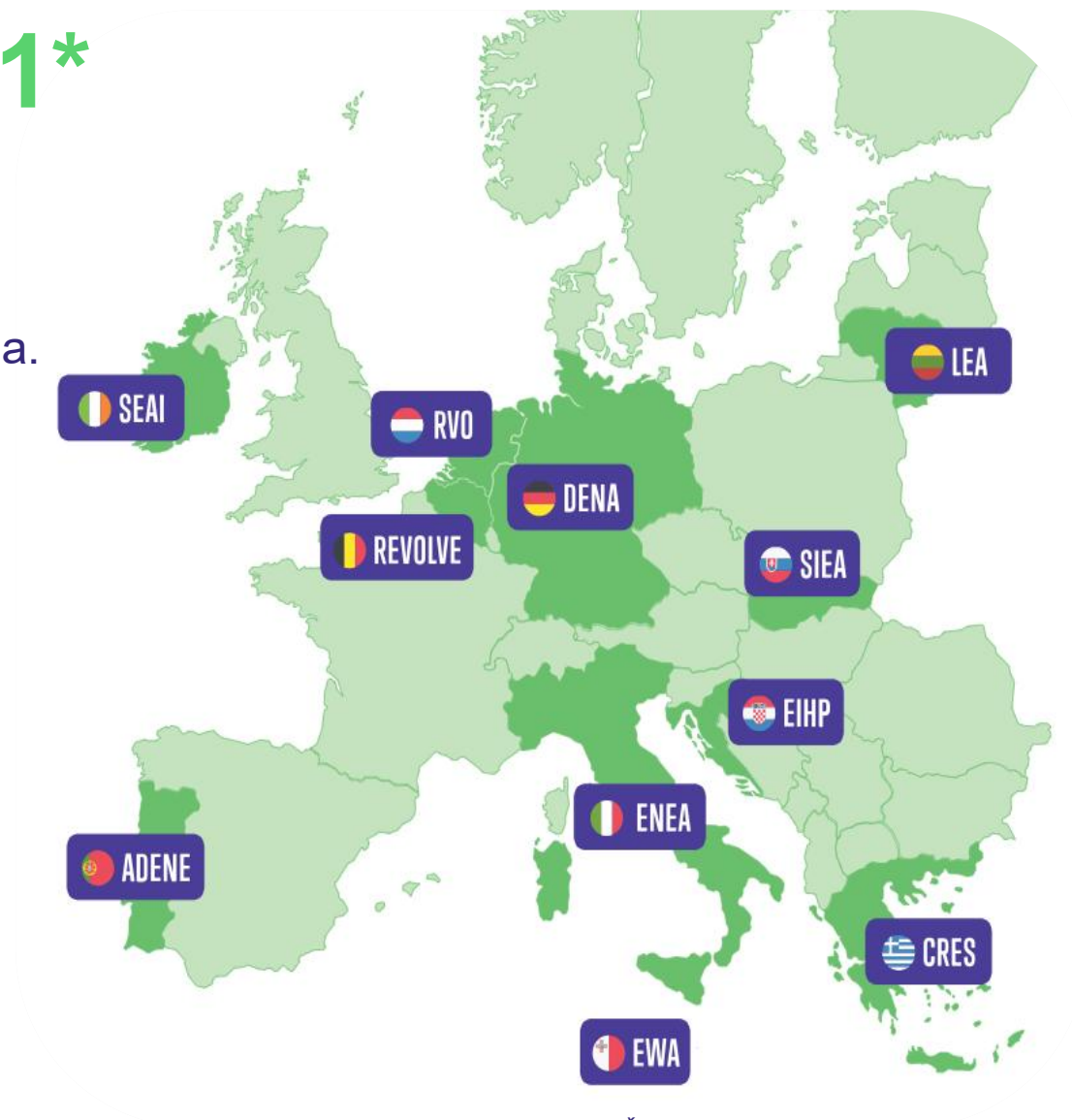
Bendrai finansuojama Europos Sąjungos. Visa šiame tekste pateikiama informacija ir nuomonė yra tik autoriaus požiūris ir nei Europos Sąjunga, nei pagalbą teikianti institucija Europos klimato, infrastruktūros ir aplinkos vykdomoji agentūra (CINEA) nėra atsakingos už šios informacijos panaudojimą.

Linking Energy Audit and EnMS Policies towards new EED article 11*

Projekto partneriai: Italija, **Lietuva**, Vokietija, Malta, Airija, Belgija, Graikija, Kroatija, Nyderlandai, Slovakija, Portugalija.

Projekto tikslas – bendradarbiaujant Europos Sąjungos šalių energetikos agentūroms, teikti pagalbą valstybėms narėms **perkeliant į nacionalinę teisę ir įgyvendinant naujosios Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos (EVED) 11 straipsnio nuostatas.**

Projekto įgyvendinimo laikotarpis:
2024 m. vasario 1 d. – 2027 m. sausio 31 d.

Šaltinis: <https://leapto11.eu/about/>

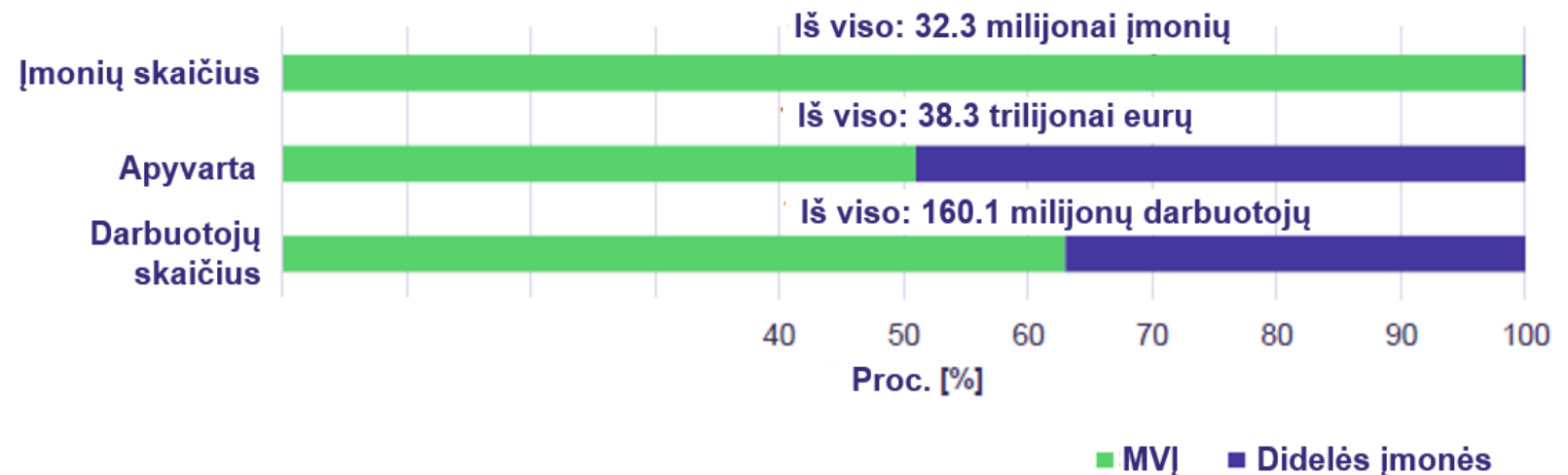
* – Energijos vartojimo audito ir energijos vadybos sistemų politikos susiejimas su naujuoju Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos 11 straipsniu

Mažos ir vidutinės įmonės – Europos Sąjungos ekonomikos variklis

Mažos ir vidutinės įmonės (MVĮ):

- sudaro **99 proc.** visų ES įmonių (apie 32 mln. įmonių);
- **sukuria 2/3** darbo vietų;
- **suvartoja 9–29 proc.** visos ES energijos.

MVĮ vaidmuo Europos ekonomikoje

Energijos vartojimo efektyvumo direktyva įpareigoja valstybes nares **kurti paramos priemones MVĮ**, motyvuojant jas taupiau naudoti energiją, gautų techninę, finansinę ir informacinę pagalbą, ir taip prisidėtų prie visos ES energijos vartojimo efektyvumo tikslų.

Ataskaita Nr. 2.3 – pagrindas paramos priemonių MVĮ analizei

Tikslas: atlikti politikos priemonių, skirtų MVĮ, analizę, siekiant nustatyti, kaip Europos Sąjungos valstybės narės remia energijos vartojimo efektyvumą verslo sektoriuje.

Pagrindinis uždavinys: surinkti, suskirstyti pagal kategorijas ir palyginti nacionalines priemones MVĮ skatinimui :

- atlikti **energijos vartojimo auditus** (EA);
- diegti **energijos vadybos sistemas** (EnMS);
- įgyvendinti energijos vartojimo audituose nustatytas **energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones** (EEM).

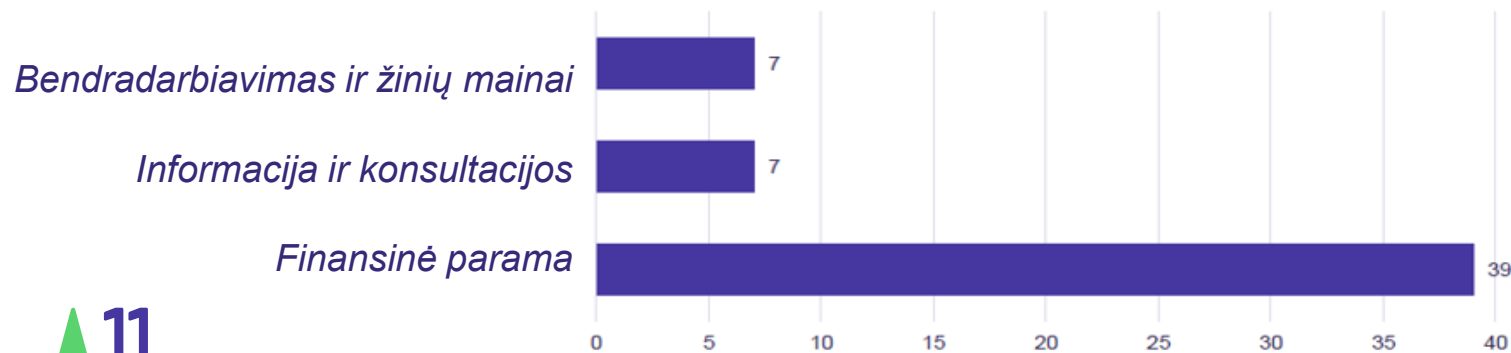
Apimtis: analizuojamos 10-ies šalių (Kroatija, Vokietija, Graikija, Airija, Italija, Lietuva, Malta, Nyderlandai, Portugalija ir Slovakija) programų priemonės.

Finansinė parama – dažniausiai taikoma priemonė

Paramos priemonės, atsižvelgiant į pagrindinį tikslą ir veiklos mechanizmą, suskirstytos į **tris pagrindines grupes**:

- **Bendradarbiavimas ir žinių mainai** – priemonės, skatinančios įmonių tinklų kūrimą, patirties mainus bei bendradarbiavimą. *Pvz.: Vokietijoje veikianti priemonė „Initiative for Energy Efficiency and Climate Action Networks (IEEKN)“ sukūrė tinklus tarp įmonių, kurios kartu nustato energetinio taupymo tikslus ir keičiasi patirtimi, stebi pažangą.*
- **Informacija ir konsultacijos** – priemonės, teikiančios informaciją, patarimus ir mokymus įmonėms. *Pvz.: Maltoje taikomos priemonės MERCA ir GUEST teikė įmonėms informaciją ir patarimus dėl energetinių auditų ir energijos efektyvumo priemonių.*
- **Finansinė parama** – tiesioginė parama įmonėms EA, EnMS diegimui ar EEM įgyvendinimui. *Pvz.: Lietuvoje veikianti finansinės paramos priemonė „Energijos vartojimo efektyvumo didinimas įmonėse“.*

53-jų priemonės pasiskirstymas į grupes pagal tikslą

Apie **70 proc.** priemonių skirta visoms įmonėms, o tik apie **30 proc.** yra skirtos tik MVĮ

Dažniausiai parama skatina praktinę energijos efektyvumo priemonių diegimą MVĮ

Analizuojant programas, nustatyti **aštuoni paramos tipai**, susiję su energijos vartojimo auditų (EA) atlikimu, energijos vadybos sistemų (EnMS) diegimu ir energijos vartojimo efektyvumo priemonių (EEM) įgyvendinimu.

Daugiausia priemonių remia:

- **EEM įgyvendinimą pramonėje** (42 priemonės)
- **EnMS įgyvendinimą** (22 priemonės)
- **EA atlikimą** (17 priemonės)

Kiti paramos tipai, tokie kaip energijos vartojimo efektyvumo tinklų kūrimas ar gerųjų pavyzdžių pateikimas, taikomi rečiau.

53-jų priemonių duomenys pagal paramos rūšis, įskaitant kelis paramos tipus vienoje priemonėje

Rekomendacijos MVĮ paramos priemonėms ir geroji praktika

1. Užtikrinti informacinę paramą

*Finansinė parama
+informacija= geresnė
paramos priemonių
kokybė*

Informavimo ir konsultavimo priemonės: sektorių gairės, specializuotos mokymų programos, savianalizės įrankiai.

Vokietijos „E-Tool“ remia MVĮ, suteikdama gaires bei įrankius diegti EnMS.

2. Skatinti mainų ir tinklų programas

*Tokie mainai dažnai lemia
didesnį įsitraukimą ir
geresnius rezultatus nei
individualūs veiksmai.*

Bendradarbiavimo tinklai: dalyvavimas energijos efektyvumo tinkluose didina motyvaciją, ypač jei tai susieta su finansinėmis paskatomis.

Vokietijos „IEEKN“ skatina MVĮ jungtis į energijos vartojimo efektyvumo tinklus. Įmonės kartu nustato energijos taupymo potencialą, išsikelia bendrus tikslus ir dalijasi patirtimi, o procesą prižiūri ekspertai.

Rekomendacijos MVĮ paramos priemonėms ir geroji praktika

3. Tikslinė parama

Orientacija į konkrečias įmonių grupes, sektorius, priemones ar technologijas

Dėmesys MVĮ: priemonės, pritaikytos MVĮ poreikiams, taip pasiekiant didesnį įsitraukimą.

Maltoje taikoma priemonė „*Smart and Sustainable Investment Grant*“ teikia finansinę paramą MVĮ dotacijų arba mokesčių lengvatų forma, siekiant įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo priemones.

4. Sinergija tarp priemonių

Informacinės programos skatina finansinių programų naudojimą, o žinių mainų programos padeda įgyvendinti finansuojamas priemones

Sinergija tarp priemonių: finansavimas derinamas su informavimo ar konsultavimo priemonėmis.

Airijoje taikoma priemonė „*Energy Efficient Grant*“ skirta energijos vartojimo efektyvumo priemonėms, nustatytoms audituose ar konsultacijose, įgyvendinti. Įmonė pirmiausia turi dalyvauti vienoje iš nustatytų konsultacijų (specialistų konsultacijos dėl energijos vartojimo efektyvumo) ar energijos audito programų, ir tik po to gali kreiptis dėl paramos.

Rekomendacijos MVĮ paramos priemonėms ir geroji praktika

5. Mažinti priemonių sudėtingumą

Supaprastinti paraiškų teikimo procedūras, užtikrinti nuolatinę pagalbą įgyvendinimo metu

Supaprastintos procedūros: dalyvauti skatina mažiau biurokratijos ir suprantamos paraiškų paramai gauti formas.

Vokietijoje taikoma priemonė „BesAR“, kompensuojant dalį elektros mokesčių („*take-off*“ mokesčių) įmonėms, leidžia supaprastintai teikti paraišką; reikalaujama turėti įdiegus EnMS bei investuoti gautą kompensaciją į energijos efektyvumo priemones.

6. Skatinti ES šalių patirties mainus

Projektai **LEAP4SME** ir **LEAPto11** teikia informacinę medžiagą ir yra platforma, skirta keistis informacija tarp šalių apie galimas paramos priemones.

Rekomendacijos ES šalims dėl MVĮ paramos priemonių

7. Skatinti esamas MVĮ priemones

Proaktyvi informacija ir reklama skatina dalyvavimą

8. Kuriant paramos priemones, įtraukti visas įmones

Neįpareigos įmonės nebūtinai yra MVĮ, todėl rekomenduojama įtraukti visas įmones

9. Užtikrinti duomenų valdymą ir kokybės kontrolę

Ex-post vertinimai ir nuolatinė peržiūra užtikrina priemonių efektyvumą

10. Atsižvelgti į EVED atnaujinimus

Sėkti ir atsižvelgti į naujus reikalavimus, pvz.: veiksmų planai pagal audite numatytas priemones

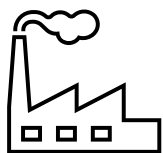
Kompleksinė parama (finansinė + informacija + žinių mainai) + paprastos, tikslinės, nuolat peržiūrimos programos = efektyvesnė MVĮ energijos efektyvumo skatinimo politika

MVĮ paramos priemonės Lietuvoje

Privačių juridinių asmenų
energijos vartojimo
efektyvumo priemonių
įgyvendinimas pagal energijos
audito ataskaitas

Jūratė Ramoškienė, APVA Žaliosios
transformacijos departamento, Energinio
taupumo projektų skyriaus programos vadovė

Energijos vartojimo
efektyvumo didinimas
įmonėse

Ričardas Raščiukas, Inovacijų agentūros
Investicijų valdymo departamento, Verslo
skatinimo skyriaus programų vadovas

Viešuosius interesus
atitinkančių paslaugų lengvata
pramonės įmonėms

Ieva Černiauskienė, UAB Baltpool vyresnioji
teisininkė

LEAP_{to} 11

DISKUSIJA

**Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga**

Bendrai finansuojama Europos Sąjungos. Visa šiame tekste pateikiama informacija ir nuomonė yra tik autoriaus požiūris ir nei Europos Sąjunga, nei pagalbą teikianti institucija Europos klimato, infrastruktūros ir aplinkos vykdomoji agentūra (CINEA) nėra atsakingos už šios informacijos panaudojimą.

Ar Lietuvoje pakanka priemonių, skatinančių įmones savanoriškai siekti energijos vartojimo efektyvumo didinimo?

Kokios papildomos, be dabar jau esamų, paramos priemonės ar programos galėtų būti taikomos?

Ar pakankamas valstybės institucijų vaidmuo, skatinant įmones savanoriškai didinti energijos vartojimo efektyvumą?

Diskusijos apibendrinimas / klausimai kitiems susitikimams

**Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga**

Bendrai finansuojama Europos Sąjungos. Visa šiame tekste pateikiama informacija ir nuomonė yra tik autoriaus požiūris ir nei Europos Sąjunga, nei pagalbą teikianti institucija Europos klimato, infrastruktūros ir aplinkos vykdomoji agentūra (CINEA) nėra atsakingos už šios informacijos panaudojimą.

Trys Nacionalinės stebėsenos grupės susitikimai

I – asis susitikimas (2025 m. rugsėjo 29 d.)

Naujojo EED 11 straipsnio reikalavimų įgyvendinimas įpareigotosioms įmonėms

II – asis susitikimas (2025 m. gruodžio 3 d.)

Priemonės mažoms ir vidutinėms įmonėms: energijos vartojimo auditas ir efektyvumo didinimas

III – iasis susitikimas (2026 m. balandžio–gegužės mėn.)

Tema pasirenkama pagal nacionalinius poreikius ir ankstesnių susitikimų išvadas

Kiti susitikimai pagal poreikį

